

în recenzia la primul volum al atlasului, publicată în 1939: „În momentul în care întregul material al Atlasului ne va fi accesibil, compararea intensității și a tipurilor de împrumuturi slave în cele patru dialecte românești (daco-romîn, istro-romîn, meglenit și aromîn) va duce incontestabil la rezultate deosebite de interesante, avînd o mare importanță atît pentru istoria limbii romîne, cît și pentru aceea a limbilor slave, în special a grupei sudice”¹. Dar, avînd în față doar primul volum al Atlasului, care cuprindea cuvintele referitoare la corpul omenesc și bolile lui, Małecki observa — pe bună dreptate — că aici numărul cuvintelor slave este relativ redus, deși recunoștea că aproape fiecare hartă prezintă un anumit interes din punctul de vedere al slavisticii. În încheiere, dialectologul polonez sublinia că *Atlasul lingvistic romîn* este „o adevărată mină de material slav, fapt pentru care toți slavisti trebuie să-i acorde o deosebită atenție și să-l studieze în profunzime”².

În același sens se exprima cu cîțiva ani mai tirziu și prof. S. B. Bernstein, în recenzia pe care a publicat-o în „Buletinul sectorului de dialectologie al Institutului de limbă rusă”, subliniind importanța datelor atlasului pentru studierea formării limbii romîne și a rolului influenței slave în istoria ei³.

În cele două decenii care s-au scurs de la apariția primului volum al *Atlasului lingvistic romîn*, datele lui au fost interpretate din punct de vedere al relațiilor slavo-romîne într-o serie de lucrări și articole ale lingviștilor romîni și străini, printre care pot fi amintiți în primul rînd inițiatorul și autorii înșiși ai Atlasului, precum și Iorgu Iordan, Al. Rosetti, M. Małecki, S. B. Bernstein, G. Reichenkron, B. Unbegaun, Iv. Popović, B. Cazacu, I. Coteanu, I. Pătruț, M. Sala, Iv. Gălăbov și alții⁴. În lucrarea *Împrumuturi vechi sud-slave în limba*

¹ „Rocznik Slawistyczny”, XV, 1939, p. 128.

² *Ibidem*, p. 131.

³ Румынский лингвистический атлас, «Бюллетень диалектологического сектора Института русского языка», fasc. 3, Moscova-Leningrad, 1948, p. 93—100.

⁴ Vezi, de exemplu: S. Pușcariu, *Les enseignements de l'Atlas linguistique de Roumanie*, extras din „Revue de Transylvanie”, 3, 1 (1936), 12 p. + 15 hărți, dintre care 8 se referă la probleme de vocabular slavo-romîn; *I d e m*, *Limba romînă*, vol. I, *Privire generală*, București, 1940, passim (35 hărți, dintre care 7 se referă la cuvinte de origine slavă în limba romînă); E. Petrovici, *lucr. cit.*; arii ale cuvintelor de origine slavă sint comentate și în articolul acad. E. Petrovici, *Repartiția graiurilor dacoromîne pe baza Atlasului lingvistic romîn*, L.R. III, 1954, nr. 5, p. 5—17; S. Pop, *Sinonimele cuvîntului țîrg în lumina geografiei lingvistice*, extras din „Revista Geografică Romînă”, 1, 1938, p. 1—19; *I d e m*, *L'influence slave dans la terminologie de quelques noms de fêtes roumaines d'après l'Atlas linguistique roumain*, în III Международну Конзрес Слависта, vol. 2, Belgrad, 1939, p. 200—201; *I d e m* *La dialectologie, Aperçu historique et méthodes d'enquêtes linguistiques*. Première partie, *Dialectologie romane*, Louvain, 1950, p. 667 și urm. (passim); Iorgu Iordan, *Les dénominations du „crane” d'après l'Atlas linguistique roumain* (carte 7) (avec 4 cartes hors texte), „Bulletin linguistique”, VIII, 1940, p. 95—411; Al. Rosetti, *Sur le daco-slave și Sur la méthode de la géographie linguistique*, în *Mélanges de linguistique et de philologie*, Copenhague — București, 1947, p. 317—323; M. Małecki, *rec. cit.*; S. B. Bernstein, *rec. cit.*; G. Reichenkron, *Der rumänische Sprachatlas und seine Bedeutung für die Slavistik*, „Zeitschrift für slavische Philologie”, B. 17, p. 143—168 (vezi recenzia critică a lui E. Petrovici, în „Daco-romania”, X, p. 120—125, și a lui Al. Rosetti, în *op. cit.*); *I d e m*, *Slavo-Rumänisches. Teil I* *ibid.*, B. 18, 1942, p. 389—417; B. Unbegaun, *Les noms de la neige en roumain*, „Orbis”, II, 2, 1953, p. 346—351; Iv. Popović, *Geschichte der serbokroatischen Sprache*, Wiesbaden, 1960 (passim, cf. hărțile 3, 7, 8); B. Cazacu, *Les dénominations roumaines du foie et des poumons d'après l'ALR. Étude de vocabulaire*, „Bulletin linguistique”, XI, 1941, p. 83—94; I Coteanu, *Elemente de dialectologie a limbii romîne*, București, 1961, passim; I. Pătruț, *Influences slaves et magyares sur les parlers roumains* Rsl, I, 1958, p. 31—43; M. Sala, *Termenii pentru „unchi” după Atlasul lingvistic romîn*, SCL, VI, 1955, 1—2, p. 33—155; Iv. Gălăbov, *Стари български езикови ареали на дакорумънската езикова територия*, „Език и литература”, XVI, 1961, nr. 4, p. 39—18.